

O nádorech hlavy a krku v době covidu

Vážené čtenářky a čtenáři,

dostává se vám do rukou nové číslo časopisu *Onkologie*, obsahující mimo jiné i soubor přehledových článků, které se týkají jednoho společného tématu – diagnostiky a léčby nádorů hlavy a krku. Nádory hlavy a krku obecně nepatří v Česku mezi nejčtenější nádory (méně než 4 % ze všech nádorů podle dat Národního onkologického registru ČR) a navíc se jedná o skupinu nádorů poměrně heterogenní, a to ve smyslu etiologie, histologie, lokality primárního nádoru i léčebných možností. Na druhou stranu, přestože v celé onkologii je nutný multidisciplinární přístup, v diagnostice a léčbě nádorů hlavy a krku je důraz na mezioborovou spolupráci kladen ještě o poznání silněji. Péče o nemocné s nádory hlavy a krku se centralizovala do komplexních onkologických center, která jsou zárukou kvalitního technického vybavení i erudovaného personálu s bohatými zkušenostmi v diagnostice a léčbě těchto malignit. Multidisciplinární přístup v rámci těchto center se týká také přímé spolupráce s obory, které pomáhají zajišťovat dlouhodobou podpůrnou léčbu, např. péči stomatologickou či nutriční podporu.

Potřeba prohlubování spolupráce a komunikace mezi jednotlivými odbornostmi v rámci diagnostiky a léčby pacientů s nádory v této oblasti byla hlavním důvodem, proč jsme před pěti lety založili Českou kooperativní skupinu pro nádory hlavy a krku. V této organizaci jsou zastoupeni významní odborníci z řad otorinolaryngologů a chirurgů hlavy a krku, stomatologů a maxilofaciálních chirurgů, patologů, radiačních onkologů, klinických onkologů a dalších odborností, včetně výzkumných pracovníků, z předních českých

pracovišť. Kooperativní skupina se za svou krátkou dobu existence stala platformou pro výměnu poznatků a názorů, a to zejména v rámci pořádaných interdisciplinárních setkání, ale vzala si také za svou přípravu doporučení, která řeší kontroverzní otázky v diagnostice a léčbě nádorů hlavy a krku nad rámec jednotlivých odborností. Spolupráce se zahraničními odborníky a organizacemi vedla k zapojení skupiny do European Head and Neck Society a International Federation of Head and Neck Oncologic Societies a k pořádání mezinárodních konferencí, kterých se kromě našich členů aktivně účastní odborníci a představitelé partnerských skupin ze zahraničí.

Poslední taková konference nemohla bohužel proběhnout zcela podle našich představ. Ale měli jsme štěstí, že v krátkém období mezi první a druhou vlnou pandemie covid-19 na začátku října 2020 jsme se přece jen mohli v Louckém klášteře ve Znojmě sejít, byť za přísných epidemiologických opatření a v limitovaném počtu. Většina zahraničních řečníků přijet nemohla, ale využili jsme zkušenosti z virtuálních konferencí z období první vlny a zahraniční kolegové přednesli své příspěvky ze vzdáleného přístupu. Bohatá diskuse k těmto přednáškám potvrdila možnost využití vzdáleného přístupu pro zahraniční hosty i v budoucích letech, byť doufáme, že se brzy opět budeme moci setkávat osobně. Právě autory některých příspěvků ze znojemského setkání kooperativní skupiny jsme požádali o přehledový článek a byli jsme potěšeni, že všichni oslovení kolegové přijali a že se přípravu článku v této nelehké době zhostili vysoce profesionálně. Věříme, že výsledkem je soubor kvalitních článků z různých oborů

(systémová léčba nádorů slinných žláz, podpůrná stomatologická péče, indikace a techniky reozáření, využití larynx zachovných postupů u nádorů hrtanu či význam imunitního infiltrátu v nádorovém mikroprostředí), kterým je společné téma nádorů hlavy a krku. Společně doufáme, že pro vás tyto články budou nejen odborně zajímavé, ale především přínosné pro vaši klinickou praxi.

Milé čtenářky a čtenáři, je mi ctí, že v závěru těchto řádků mohu za Českou kooperativní skupinu pro nádory hlavy a krku i redakci časopisu *Onkologie* oznámit, že naše spolupráce při přípravě tohoto čísla vyústila v dohodu o další spolupráci a partnerství. V budoucích letech bychom vám přinášeli aktuální informace, přehledové články a doporučení kooperativní skupiny s cílem zlepšení diagnosticko-léčebné péče o tyto nemocné.

Za kolektiv autorů vám přeji nadále hodně sil a nervů při zvládání lékařských i nelékařských povinností v této době. Pevně věřím, že v dohledné době pandemie covid-19 již překonáme, budeme se moci vrátit k normálním odborným i osobním životům a doufám, že si z této náročné doby odneseme jen to dobré.

MUDr. Milan Vošmik, Ph.D.

Klinika onkologie a radioterapie
Lékařská fakulta UK a FN Hradec Králové

